

DOI: [10.32702/2307-2105-2020.6.74](https://doi.org/10.32702/2307-2105-2020.6.74)

УДК 339.5

*Н. В. Аністратенко,
к. е. н., доцент,
Київський Національний економічного університету ім. В.Гетьмана
ORCID ID: 0000-0002-1416-8766
А. В. Мальченко,
старший викладач,
Київський Національний економічного університету ім. В.Гетьмана
ORCID ID: 0000-0001-7980-1393*

РОЛЬ МВФ У ПОДОЛАННІ ЕКОНОМІЧНИХ НАСЛІДКІВ ПАНДЕМІЇ КОРОНАВІРУСУ ТА ВІДНОВЛЕННІ ТЕМПІВ ЕКОНОМІЧНОГО ЗРОСТАННЯ СВІТОВОЇ ЕКОНОМІКИ

*N. Anistratenko
PhD in Economics, Assistant Professor,
Kyiv National Economic University named after Vadym Hetman
A. Malchenko
Senior Lecturer,
Kyiv National Economic University named after Vadym Hetman*

ROLE OF THE IMF IN OVERCOMING THE ECONOMIC CONSEQUENCES OF THE CORONAVIRUS PANDEMIC AND RESTORING THE PACE OF ECONOMIC GROWTH OF THE WORLD ECONOMY

Спалах епідемії коронавірусу в Китаї призвів до переходу на карантин багатьох промислових виробництв. Внаслідок цього відбулось зниження обсягу товарообороту Китаю із зовнішнім сектором та одночасне зменшення обсягів споживання товарів та ресурсів китайською економікою. В сукупності ці два фактори вплинули на інші країни, що спровокувало зниження ділової активності. Дослідження промисловості та сфери послуг Китаю показало, що в лютому 2020 року розвиток цих галузей економіки знизився до рекордно низьких показників. Продажі автомобілів впали на 80%, а експорт Китаю в січні та лютому впав на 17,2%. Оцінки глобального впливу коронавірусу на світову економіку різняться. Організація економічного співробітництва та розвитку (ОЕСР) прогнозувала, що коронавірус знизить зростання світового ВВП на 0,5% у 2019 році (з 2,9% до 2,4%); Bloomberg Economics прогнозувало, що у разі переходу епідемії в пандемію темпи економічного зростання можуть впасти до позначки 0%.

Аналіз секторального впливу пандемії коронавірусу показує, що найбільш негативних наслідків зазнають туризм та пасажирські перевезення. Саме ці галузі найбільше страждають від карантинних заходів та прохань влади залишатися вдома на період карантину. В таких умовах постане проблема відновлення національних економік, в першу чергу це стосуватиметься країн, що розвиваються, оскільки саме вони найбільше постраждають від скорочення попиту на світових ринках на продукцію своїх експортних

галузей. Головна роль в процесі відновлення економічної активності ляже на МВФ. Кредитування МВФ має на меті надати країнам підтримку для забезпечення проведення реформування економічної системи у відповідь на необхідність подолання економічних дисбалансів та відновлення економічного зростання.

Економічні політики, які впроваджуватимуть уряди, значно можуть відрізнятися залежно від обставин, в яких опинилась економіка країни. Наслідки коронавірусу проявляться у зростанні бюджетного дефіциту через зменшення податкових надходжень, тому скорочення державних видатків та субсидій з державного бюджету позитивно мають вплинути на обмежене зростання заборгованості уряду на їх фінансування. А залучені ресурси від МВФ можуть бути вліті в економіку через інвестиції та державні видатки, що збільшить державний попит і сприятиме відновленню економічної активності.

The outbreak of the coronavirus epidemic in China has led to the quarantine of many industrial companies. As a result, there has been a decline in China's external trade turnover and a simultaneous decrease in the consumption of goods and resources by the Chinese economy. Together, these two factors have influenced other countries, which has led to a decline in business activity. A study of China's industry and services showed that in February 2020, the development of these sectors of the economy declined to record lows. Car sales fell by 80% and China's exports fell by 17.2% in January and February. Estimates of the global impact of coronavirus on the economy differ. The Organization for Economic Co-operation and Development (OECD) predicted that coronavirus would reduce global GDP growth by 0.5% in 2019 (from 2.9% to 2.4%); Bloomberg Economics predicted that in the event of an epidemic in a pandemic, economic growth could fall to 0%.

An analysis of the sectoral impact of the coronavirus pandemic shows that tourism and passenger transportation are the most negative effects. These industries are most affected by quarantine measures and requests from the authorities to stay home for quarantine. Under this circumstances, the problem of recovery of national economies will arise, first of all it will concern the developing countries as they will suffer the most from the reduction of demand on the international markets for the products of their export industries. The IMF plays a major role in the economic recovery process. The IMF's lending aims to support countries in securing economic reform in response to the need to overcome economic imbalances and restore economic growth.

The economic policies that governments will implement can vary greatly depending on the circumstances of the country's economy. The effects of the coronavirus are reflected in the growth of the budget deficit due to the decrease in tax revenues, so the reduction of government expenditures and subsidies from the state budget should have a positive effect on the limited growth of government debt on their financing. And the resources attracted from the IMF can be infused into the economy through investment and government spending, which will increase government demand and help restore economic activity.

Ключові слова. Міжнародний валютний фонд; глобальна криза; економічні наслідки коронавірусу; глобальна економіка; економічне зростання.

Keywords: International Monetary Fund; global crisis; economic impact of coronavirus; global economy; economic growth.

Актуальність проблеми. Спалах пандемії коронавірусу має трагічні наслідки через людські жертви, але значних втрат зазнає і світова економіка. Вже сьогодні фахівці з ЮНКТАД оцінюють збитки від коронавірусу для світової економіки в розмірі 1 трлн дол. США [11]. Проте, головна проблема полягає не у загальній сумі економічних втрат, а у сповільненні темпів економічного зростання і накладенні економічного ефекту коронавірусу на фазу рецесії світової економіки, яка прогнозувалась на період 2019-2020 років.

Спалах епідемії коронавірусу в Китаї призвів до переходу на карантин багатьох промислових виробництв. Внаслідок цього відбулось зниження обсягу товарообороту Китаю із зовнішнім сектором та одночасне зменшення обсягів споживання товарів та ресурсів китайською економікою. В сукупності ці два

фактори вплинули на інші країни, що спровокувало зниження ділової активності. Наслідки такого економічного сповільнення в повній мірі проявляться через 2-3 квартали. Найбільше постраждають малі відкриті економіки, у яких недостатньо запасу міцності для того, щоб пережити турбулентність світової економіки. Такі країни зіткнуться із проблемою дефіциту платіжного балансу внаслідок падіння попиту на продукцію своїх експортних галузей. Це неминуче призведе до падіння обсягу виробництва, зростання бюджетного дефіциту та потреби у капіталовкладеннях. На допомогу таким країнам приходить Міжнародний валютний фонд (МВФ). Та чи готовий МВФ до порятунку цих країн задля підтримання цілісності світової економіки?

Аналіз останніх наукових досліджень. Наслідки пандемії коронавірусу для економіки загрожують світовою економічною рецесією, а головною інституцією, що надає допомогу країнам в такому стані є МВФ. Досліджуючи роль МВФ в антикризовому управлінні Колінець Л.Б. [2] наводить аналіз позицій різних вчених і доходить до висновку, що роль МВФ є позитивною, проте потребує коригувань механізм такої підтримки. Зокрема МВФ має переглянути механізм дорадчої підтримки з огляду на дотримання принципу неупередженого розгляду. Необхідно також посилити легітимність участі МВФ у співпраці із країнами, оскільки доволі часто популістичні сили при владі наголошують на тому, що МВФ неправомірно втручається у внутрішню політику країни.

Досліджуючи вплив МВФ на глобальну макроекономічну політику Шинкар В.А., Яцко Л.Б. та Яцко Г.В. [4] зазначають, що МВФ виступає моніторинговим центром, основне завдання якого – передбачати кризові явища світової валютно-фінансової системи. Центральне місце в діяльності МВФ займає кредитно-фінансова діяльність, що проявляється у врізноманітнінні програм кредитування, які використовуються для надання макрофінансової допомоги країнам.

У дослідженні ролі міжнародних фінансових організацій у забезпеченні міжнародної валютної ліквідності Олійник А.А. [3] зазначає, що МВФ є головним валютно-фінансовим інститутом покликаним забезпечити стабільність світової валютної системи. МВФ здійснює діяльність щодо забезпечення стабільності міжнародної торгівлі та сталого економічного зростання. Водночас зазначається, що навіть попри дещо жорстку позицію відносно умов кредитування у 80-х та 90-х роках 20 століття МВФ залишається головною інституцією забезпечення ліквідності для багатьох країн світу.

Вахненко Т.П. [1] в дослідженні стабілізаційних програм МВФ та їх адекватності умовам перехідної економіки доходить висновку, що політика МВФ спрямована на обмеження сукупного попиту. Мета такої політики полягає у гарантуванні своєчасності обслуговування країною свого зовнішнього боргу, що гарантує повернення кредитних коштів. Але така політика вступає в протиріччя із метою забезпечення економічного зростання, оскільки саме активізація сукупного попиту сприяє зростанню обсягу виробництва і економічному поживленню.

Хоча роль МВФ у відновленні економічного зростання добре розкрита, проте сучасні умови економічного спаду спричинені неекономічним чинником. До того ж наслідки економічного спаду не є однозначними, оскільки ізоляція країн світу на карантин фактично розриває торговельні канали та міграційні потоки робочої сили і туристів між національними економіками. Можливості МВФ протистояти такому виклику потребують ґрунтовних досліджень.

Мета роботи. Метою дослідження є визначення ролі МВФ у подоланні економічних наслідків пандемії коронавірусу та відновленні темпів економічного зростання світової економіки.

Викладення основного матеріалу дослідження. Поширення коронавірусу завдало економічних негараздів не лише Китаю, але й решті світу. Розмір збитку від економічного спаду внаслідок зменшення ділової активності світової економіки буде залежати від того, наскільки швидко буде поширюватись вірус, та кроків, які влада країн буде вживати для його стримування. При цьому важливим фактором є економічна політика урядів країн в боротьбі із наслідками впливу вірусу на національні економіки.

Попередні оцінки впливу коронавірусу на економіку Китаю виявилися хибними, оскільки фактично завдані збитки значно більші за прогнозовані. Дослідження промисловості [5] та сфери послуг [6] Китаю показало, що в лютому 2020 року розвиток цих галузей економіки знизився до рекордно низьких показників. Продажі автомобілів впали на 80%, а експорт Китаю в січні та лютому впав на 17,2%. Офіційні дані підтвердили сповільнення економічної активності в Китаї. Крім того аналогічне засвідчують і непрямі ознаки спаду ділової активності – зменшення забруднення навколишнього середовища та зменшення обсягів судноплавства. Аналогічна ситуація спостерігається і в Італії, де у Венеції через зменшення діяльності людей вода в каналах стала прозорою.

Економіка Китаю є друга за величиною у світі після економіки США, а тому рецесія в Китаї має сильний негативний ефект для решти країн світу. Незважаючи на те, що поширення епідемії в Китаї пішло на спад (на момент проведення дослідження), наслідки епідемії коронавірусу, який перейшов у пандемію, мають глобальний характер. Зростання кількості хворих по всьому світу призвело до того, що США та країни ЄС заборонили в'їзд для іноземців на 30 днів, в багатьох країнах введено надзвичайний стан та карантин. На період карантину призупинено роботу громадського транспорту, усіх закладів, організацій та установ окрім продуктових магазинів, аптек та автозаправних станцій. На вулицях міст чергує поліція і без вагомій причини залишати домівки заборонено. Порушення умов карантину карається адміністративними штрафами. Повністю призупинено транспортне сполучення між країнами.

Такі радикальні заходи щодо дотримання карантину повністю паралізували торгівлю, транспорт, виробництво, сферу послуг (за виключенням онлайн-бізнесу та електронної комерції). Компанії відправляють

працівників у відпустки за власний рахунок або переводять на роботу у дистанційному режимі. Такі заходи надзвичайно негативно впливають на економіку через одночасне скорочення виробництва та споживчого попиту.

Оцінки глобального впливу коронавірусу на економіку різняться. Організація економічного співробітництва та розвитку (ОЕСР) прогнозувала [9], що коронавірус знизить зростання світового ВВП на 0,5% у 2019 році (з 2,9% до 2,4%); Bloomberg Economics [7] прогнозувало, що у разі переходу епідемії в пандемію темпи економічного зростання можуть впасти до позначки 0%.

Спалах коронавірусу спричинив шоки попиту та пропозиції, що мають глобальні наслідки для світової економіки. Серед основних країн, крім Китаю, ОЕСР прогнозує найбільші зміни у економічному зростанні в країнах, які тісно пов'язані з економікою Китаю або залежні від неї через торговельні та інвестиційні канали. Насамперед це Південна Корея, Австралія та Японія. Великі європейські економіки (Німеччина, Франція, Велика Британія, Італія) відчували вплив економічного сповільнення китайської економіки після того, як вірус поширився і на їх територію, а уряди цих країн почали впроваджувати карантинні заходи. За оцінками ЮНКТАД [8], потоки прямих іноземних інвестицій можуть впасти від 5% до 15%, що є найбільшим падінням з часів глобальної фінансової кризи 2008-2009 років.

Аналіз секторального впливу пандемії коронавірусу показує, що найбільш негативних наслідків зазнають туризм та пасажирські перевезення. Саме ці галузі найбільше страждають від карантинних заходів та прохань влади залишатися вдома на період карантину. Міжнародна асоціація повітряного транспорту [10] оцінює, що коронавірус може коштувати світовим авіаперевізникам у від 63 до 113 мільярдів доларів недоотриманого доходу до кінця 2020 року, а міжнародний кіноринок може втратити понад 5 мільярдів доларів внаслідок скорочення відвідуваності кінотеатрів. Аналогічних збитків зазнають заклади громадського харчування, розважальні центри, спортивні центри тощо.

Разом з тим, є галузі, які менше орієнтовані на соціальні контакти, наприклад сільське господарство. Саме підприємства цього сектору економіки зазнають порівняно менше втрат через вірус, а головним драйвером їх спаду буде зменшення обсягу перевезень їх продукції та скорочення споживчого попиту.

В цілому можемо стверджувати, що для світової економіки економічний спад внаслідок розповсюдження коронавірусу набуває ознак економічної кризи. За оптимістичним сценарієм негативний вплив пандемії коронавірусу припиниться у 4 кварталі 2020 року, а за песимістичним – продовжиться і у 2021 році. В таких умовах постане проблема відновлення національних економік, в першу чергу це стосуватиметься країн, що розвиваються, оскільки саме вони найбільше постраждають від скорочення попиту на світових ринках на продукцію своїх експортних галузей. Головна роль в процесі відновлення економічної активності ляже на МВФ.

Економічні та фінансові кризи можуть приймати різні форми. МВФ допомагає країнам, які постраждали від криз, надаючи їм фінансову підтримку для проведення коригувальних заходів або реформування національної економіки з метою відновлення економічного зростання.

Незалежно від того, економічна криза має внутрішні чи зовнішні (як у випадку з поширенням коронавірусу) причини, рецесійні явища можуть приймати різні форми: проблеми з платіжним балансом; зменшення платоспроможності та проблеми з ліквідністю у фінансовому секторі; зростання дефіциту державного бюджету та проблеми з обслуговуванням зовнішнього боргу. Часто країни, які звертаються до МВФ, стикаються з більш ніж одним типом кризи, оскільки проблеми в одному секторі поширюються на інші сфери економіки.

Кредитування МВФ має на меті надати країнам підтримку для забезпечення проведення реформування економічної системи у відповідь на необхідність подолання економічних дисбалансів та відновлення економічного зростання. Економічні політики, які впроваджуватимуть уряди, значно можуть відрізнитися залежно від обставин, в яких опинилась економіка країни. Наприклад, країні, яка зіткнулася з раптовим падінням цін на товари ключового експорту, може знадобитися фінансова допомога під час здійснення заходів щодо зміцнення економіки (в тому числі вирішення проблем з девальвацією національної валюти) та розширення її експортної бази. Країні, яка страждає від раптового відтоку капіталу необхідно повернути довіру інвесторів або зацікавити їх залишати свої капітали в країні, стимулюючи таке рішення підвищенням процентних ставок. У випадку зростання дефіциту державного бюджету уряду такої країни необхідно залучити зовнішнє фінансування для забезпечення виконання видаткової частини бюджету.

Історично для країн, що розвиваються в умовах криз, основна допомога МВФ проводилась через резервні домовленості (SBA) для вирішення короткострокових або потенційних проблем із платіжним балансом. Механізм резервного кредитування (SCF) слугує аналогічній меті для країн з низьким рівнем доходу, надаючи фінансову допомогу при нульових процентних ставках. Щоб підтримати країни з уже розробленою та обґрунтованою політикою для запобігання чи пом'якшення кризових явищ та підвищення довіри до такої економіки в періоди посиленних ризиків, МВФ нещодавно ввів гнучку кредитну лінію (FCL) та запобіжну лінію та лінію ліквідності (PLL). Інші інструменти, такі як Інструмент швидкого фінансування (RFI) та відповідний інструмент швидкого кредитування (RCF) для країн з низьким рівнем доходу, були створені для надання швидкої допомоги країнам з нагальною потребою у підтримці платіжного балансу, у тому числі в умовах шоку цін на товари.

МВФ надає фінансову підтримку на вимогу країн-членів. Після отримання запиту на фінансування місія МВФ проводить консультації з урядом країни, щоб оцінити економічну та фінансову ситуацію, розмір загальних потреб у фінансуванні країни та узгодити відповідну політичну відповідь.

Як правило, уряд країни та МВФ повинні узгодити програму економічної політики до того, як МВФ надасть кредитування країні. Зобов'язання країни здійснювати певні політичні дії (іншими словами – обумовленість політики) в більшості випадків є невід'ємною частиною кредитування МВФ. Зазвичай процес виконання умов здійснюється шляхом моніторингу виконання цих політичних дій. Однак для деяких домовленостей країни можуть використовувати ресурси МВФ без обмежень або додаткових умов, оскільки вони вже підтвердили свою відповідність обгрунтованій політиці (стосується програм FCL, PLL) або там, де вони розроблені для нагальних та негайних потреб, наприклад, внаслідок тимчасового шоку або коли спроможність країни щодо реалізації політики обмежена, в тому числі через нестабільність (стосується програм RFI, RCF). Після того, як країна вирішує нагальні проблеми і відновлює економічне зростання, вона стає спроможною повернути залучене у МВФ фінансування.

Враховуючи негативний вплив коронавірусу на національні економіки, можемо припустити, що допомога МВФ у відновленні економічного зростання буде супроводжуватись рядом вимог, що забезпечать відновлення можливості країни повернути залучені ресурси після відновлення економічної активності. Зокрема практичними кроками для урядів країн на вимогу МВФ можуть бути вимоги наведені на рис. 1.

Рис. 1. Можливі умови надання кредиту МВФ

Залежно від ситуації, яка склалася ці заходи використовуються в різних комбінаціях. На думку МВФ, вони є необхідними для досягнення стійкого балансу між попитом на ресурси та їх доступністю, що, у свою чергу, має призвести до стабільного економічного зростання та збільшення зайнятості.

На практиці ж можна побачити, що перелічені заходи стабілізації не завжди сприяють досягненню поставленої цілі. Таке можливо, якщо економіка країни протягом тривалого часу послаблювалась і спостерігався спад промислового виробництва. Такі заходи можуть стати причиною скорочення притоку інвестицій, призупинення темпів економічної активності, а також спровокувати загострення соціальних проблем. У самому ж МВФ визнають, що така проблема дійсно може мати місце, проте зазначають що цей ефект можливий лише в короткостроковому періоді.

З іншого боку, наслідки коронавірусу проявляються у зростанні бюджетного дефіциту через зменшення податкових надходжень, тому скорочення державних витратів та субсидій з державного бюджету позитивно мають вплинути на обмежене зростання заборгованості уряду на їх фінансування. А залучені ресурси від МВФ можуть бути влиті в економіку через інвестиції та державні витатки, що збільшить державний попит і сприятиме відновленню економічної активності.

Варто пам'ятати, що на відміну від кризи 2008-2009 років, сьогодні у 2020 році ліквідність світової економіки значно вища, а тому проблем із доступом до фінансування бути не повинно. Надлишок ліквідності на світовому ринку буде головним фактором стрімкого відновлення світової економіки, а головним завданням для урядів країн має стати відновлення торговельних потоків, каналів переміщення трудових ресурсів та туристичних маршрутів. В сукупності ці кроки дозволять пришвидшити економічне відновлення, яке затягнеться не на роки, а на квартали.

Висновки. Дослідження впливу поширення коронавірусу на світову економіку показало, що переважна чисельність країн світу вступають у фазу рецесії. Негативні наслідки коронавірусу на національні економіки за попередніми оцінками були явно недооцінені і потребують подальших корегувань в сторону погіршення. Головною інституцією, що допомагатиме державам світу виходити з глобальної кризи є МВФ, який має ряд розроблених програм залежно від типу проблем, з якими зіткнулась країна.

Крім надання фінансування, МВФ допомагає в якості дорадчого органу, що розробляє і надає рекомендації щодо обмеження негативного впливу глобальних кризових явищ та мобілізації внутрішніх ресурсів. Проблема використання таких рекомендацій полягає в тому, що іноді вона дають не той ефект, який очікувався. Проблема може полягати в значних структурних дисбалансах економіки такої країни, проте негативні наслідки носять короткостроковий характер. Для максимального ефекту від залучення ресурсів необхідна злагоджена робота уряду та політичних еліт, що дозволить максимально ефективно використати обмежені ресурси в умовах жорсткої економії. Наслідком злагодженої роботи урядів країн та МВФ стане швидке відновлення світової економіки після подолання економічних наслідків коронавірусу.

Список використаних джерел.

1. Вахненко Т.П. Стабілізаційні програми міжнародного валютного фонду та їх адекватність умовам перехідної економіки. URL: http://eip.org.ua/docs/EP_01_2_42_uk.pdf (дата звернення: 20.03.2020)
2. Колінець Л.Б. Роль МВФ в антикризовому управлінні. *Світове господарство і міжнародні економічні відносини*. 2008, Випуск 25. URL: http://bses.in.ua/journals/2018/25_2018/6.pdf (дата звернення: 20.03.2020)
3. Олійник А.А. Роль міжнародних фінансових організацій у забезпеченні міжнародної валютної ліквідності. *Економіка і суспільство*. 2017, Випуск 11. URL: http://www.economyandsociety.in.ua/journal/11_ukr/5.pdf (дата звернення: 20.03.2020)
4. Шинкар В.А., Яцко Л.Б. та Яцко Г.В. Міжнародний валютний фонд та його вплив на глобальну макроекономічну політику. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2016, Випуск 6, частина 3. URL: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/10997/1/МІЖНАРОДНИЙ%20ВАЛЮТНИЙ%20ФОНД%20ТА%20ЙОГО%20ВПЛИВ%20НА%20ГЛОБАЛЬНУ%20МАКРОЕКОНОМІЧНУ%20ПОЛІТИКУ.pdf> (дата звернення: 20.03.2020)
5. China February factory activity contracts at record pace as coronavirus bites. URL: <https://www.reuters.com/article/us-china-economy-pmi-factory-official/china-february-factory-activity-contracts-at-record-pace-as-coronavirus-bites-idUSKBN20N03R> (дата звернення: 20.03.2020)
6. China's services activity plunges as virus wipes sales - Caixin PMI. URL: <https://www.reuters.com/article/china-economy-pmi/chinas-services-activity-plunges-as-virus-wipes-sales-caixin-pmi-idUSZRN0008L4> (дата звернення: 11.11.2019)
7. Coronavirus Could Cost the Global Economy \$2.7 Trillion. Here's How. URL: <https://www.bloomberg.com/graphics/2020-coronavirus-pandemic-global-economic-risk/> (дата звернення: 20.03.2020)
8. Coronavirus could shrink global FDI by 5% to 15%. URL: <https://unctad.org/en/pages/newsdetails.aspx?OriginalVersionID=2299> (дата звернення: 20.03.2020)
9. Coronavirus: The world economy at risk. URL: https://read.oecd-ilibrary.org/economics/oecd-economic-outlook/volume-2019/issue-2_7969896b-en#page1 (дата звернення: 20.03.2020)
10. IATA Updates COVID-19 Financial Impacts - Relief Measures Needed. URL: <https://www.iata.org/en/pressroom/pr/2020-03-05-01/> (дата звернення: 20.03.2020)
11. This is how much the coronavirus will cost the world's economy, according to the UN URL: <https://www.weforum.org/agenda/2020/03/coronavirus-covid-19-cost-economy-2020-un-trade-economics-pandemic/> (дата звернення: 20.03.2020)

References.

1. Vahnenko, T.P. (2001), "International Monetary Fund stabilization programs and their adequacy to the conditions of transition", available at: http://eip.org.ua/docs/EP_01_2_42_uk.pdf (Accessed 20 April 2020).
2. Kolinets, L.B. (2008), "The role of the IMF in crisis management", *World Economy and International Economic Relations*, vol. 25, available at: http://bses.in.ua/journals/2018/25_2018/6.pdf (Accessed 20 April 2020).
3. Oliynyk, A.A. (2017), "The role of international financial institutions in providing international monetary liquidity", *Economy and Society*, vol. 11, available at: http://www.economyandsociety.in.ua/journal/11_ukr/5.pdf (Accessed 20 April 2020).
4. Shynkar, V.A., Yatsko, L.B. and Yatsko, G.V. (2016), "International Monetary Fund and its Impact on Global Macroeconomic Policy", *Scientific Bulletin of Uzhgorod National University*, vol. 6, available at: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/10997/1/МІЖНАРОДНИЙ%20ВАЛЮТНИЙ%20ФОНД%20ТА%20ЙОГО%20ВПЛИВ%20НА%20ГЛОБАЛЬНУ%20МАКРОЕКОНОМІЧНУ%20ПОЛІТИКУ.pdf> (Accessed 20 April 2020).

5. Qiu, S. Zhang, L. and Woo, R. (2020), “China February factory activity contracts at record pace as coronavirus bites”, available at: <https://www.reuters.com/article/us-china-economy-pmi-factory-official/china-february-factory-activity-contracts-at-record-pace-as-coronavirus-bites-idUSKBN20N03R> (Accessed 20 April 2020).
6. (2020), “China's services activity plunges as virus wipes sales - Caixin PMI”, available at: <https://www.reuters.com/article/china-economy-pmi/chinas-services-activity-plunges-as-virus-wipes-sales-caixin-pmi-idUSZRN0008L4> (Accessed 20 April 2020).
7. Chen, Y and Woo, R. (2020), “Coronavirus Could Cost the Global Economy \$2.7 Trillion. Here’s How”, available at: <https://www.bloomberg.com/graphics/2020-coronavirus-pandemic-global-economic-risk/> (Accessed 20 April 2020).
8. UNCTAD (2020), “ Coronavirus could shrink global FDI by 5% to 15%”, available at: <https://unctad.org/en/pages/newsdetails.aspx?OriginalVersionID=2299> (Accessed 20 April 2020).
9. OECD (2020), “Coronavirus: The world economy at risk”, available at: https://read.oecd-ilibrary.org/economics/oecd-economic-outlook/volume-2019/issue-2_7969896b-en#page1 (Accessed 20 April 2020).
10. IATA (2020), “IATA Updates COVID-19 Financial Impacts - Relief Measures Needed”, available at: <https://www.iata.org/en/pressroom/pr/2020-03-05-01/> (Accessed 20 April 2020).
11. World Economic Forum (2020), “This is how much the coronavirus will cost the world's economy, according to the UN”, available at: <https://www.weforum.org/agenda/2020/03/coronavirus-covid-19-cost-economy-2020-un-trade-economics-pandemic/> (Accessed 20 April 2020).

Стаття надійшла до редакції 20.06.2020 р.